

Verkafjældin veit

VÆL vistu vit, at føroyska fakfelagsrørslan ongan góðan átti millum teir, sum í dag mynda sambandsflokkinn, men at sjálvur formaðurin í seinastu týsdagsdimmu fer so langt, sum til háðandi at spotta verkafjæld okkara við lögnum pástandum um, at hon ikki veit sitt egna besta — at hon veruliga er taparin í stríðnum um arbeiðsloysstryggingina, kundi hann spart sær.

Tí føroyska arbeiðarafjældin veit enntá frægari, enn tær í grannalondum okkara, hvør, ið alt ov ofta er taparin. Veit eisini, at eitt stig framá, hóast lítið í sjálvum sær, er ein hálvur sigur, samanborið við teir niðurskurðir, eitt nú sambandið ætlaði teimum undir seinastu fjáksamgonguni. Lønarniðurskurð, í minsta lagi 20 prosent, gamaní við tilsvarendi skattalætta, men við ongum orði um tilsvarendi prislætta, sum í arbeiðaraheimum kring landið mundi vígað eins tungt.

HELDUR ikki bjóðar orðalagið til mennandi kjak av nøkrum slag, so lat fara illsinisglefsini um og orsøkirnar til allar landsins ólukkur,

sum bert sambandið og hann sjálvur ikki eiga minsta part í — kanska heldur ikki tollrokningini frá EEC, fyri bert at nevna onkra av teimum ólukkum, hann ikki hesuferð freistast at nevna.

HVUSSU leingi bert sambandsmenn hava búð í Føroyum er ilt at siga, hóast hann sigur, at so var frá aralds tíð. Men at teir, sum nú mynda flokkinn gerast fornari í sinn og skinn fyri hvønn dag, víta vit harafturímóti.

SOLEIÐIS var tó ikki altíð við hesum flokki, sum, hóast av prinsippi tvíhaldandi um »det bestaaende«, kortini hevur verið við til at víka rætta vegin saman við øðrum góðum flokkum, táverandi sambandinum til sóma so stóran, at henda tíð av teimum sjálvum verður minst sum ein onnur sambands-gullöld.

TAD skal vera langt frá okkum at órógva teir í hesum sælu minnum, men eisini teir áttu at skilt, at vit í dag hava eitt heilt annað samfelag, heilt øðrvísi avbjóðingar og hartil nakað øðrvísi politíkarar — men kanska ikki nógv øðrvísi, hvør veit...

SUM hann sigur, var nógv øðrvísi

tá. Landskassin hevði ábyrgdina av, at einstøku medborgarar okkara ikki liðu neyð, men at hann ikki í dag er bundin við einari krónu út yvir tær 20 milj., sum fyribils eru jättáðar arbeiðsloysistryggingini í innskoti.

SJÁLVSAGT veit Edmund betri enn so, veit, at vit harumframt enn hava eitt toluligt heilsu- og almannaverk og at avgjørt ikki bert sambandið hevði ynski um at fáa børt tað mundi.

MEN í samband við góðu gomlu dagarnar, tá samfelagið kendi sær ábyrgd av sínum smæstu, gloymir hann, at tað, ið tá nevndist vinna, stóð á egnum beinum, at tað sjálv í ringastu armóðstíðunum ikki kundi falla sonnum vinnulívsmonnum inn, at latið landskassan goldið øll gildi. Mistu teir gomlu skipini, so vóru tey farin, mist av teimum sjálvum og teimum, sum hendingavís eisini figgjaðu tey.

SAMBANDSFORMAÐURIN veit, at tann tíðin upp á gott sum ónt er farin, at fá vinnulig tiltøk seinastu mongu árinu hava fingist upp at standa uttan almannahjál, fyri ikki um at tala viðvarandi rakstrarhjál, og størsta ólagið kom í, tá sam-

bandið fylti grunnar okkara við yvirfiggjaðum umbygðum ónyttuskipum, sum ongantið í verðini kundi sleppast av aftur við til nær í náminnd av iløguprisinum, fyri ikki um at tala, rekast skilagott sambært galdandi marknaðarprísnum á tí rávøru-útflutningi, alt landið varð dømt at liva av. Og haðan og til denna dag hevur samfelagið við sambandsins vælsigníls knógvað undir teimum privatkommunistisku og kappingareringjandi avleiðingunum, henda krúna av sambandskum iniciativi tjóðraði allan skilagóðan framburð við.

VARD skræðlið tikið í størri mun tá, høvdu vit kanska tá havt nógv øðrvísi fólk í landsstýrinum, hevði uttan iva fingist meira burtur úr tí, vit øll skulu liva av.

EISINI hetta veit verkafjæld okkara. Harav stendst eisini álit hennara á, at tað hóast trupulleikar skal bera til.

Grannin fyri vestan

Í góðum grannalag er siður at halda grannastevnur, har umrødd verða mál, sum eru frammi, og frageitt verður væl og víðfyllt um ætlanir, sum hvør limur í grannalagnum hevur, soleiðis at øll hava kunnleika til heildarætlanirnar, ið eru, og kunnu hjálpa til. Hildnar verða eisini grannaveitslur, har fólk tosa saman eitt sindur meira óforplaktað, koma at kennast, halda røður o.sfr.

Viðvíkjandi viðurskiptunum til Íslands er tað okkurt, sum bendir á, at her hava verið ov nógv grannaveitslur hildnar, og ov fáar grannastevnur. Hvi eg sigi hetta eru tvær hendingar, ið eru farnar fram ta seinastu vikuna.

Tann eina hendingin var samrøðan við fiskasølustjórán, har hann visir til trupulleikar við sølu av kongafiskaflokkum á týska

marknaðinum. Í somu sending varð vist mynd av grein í týskum tíðarriti. Upphavið til greinina tóktist vera íslenski umboðsmaðurin í Cuxhaven.

Tað sum er á vasi er, at greinin ákærir føroyingar fyri at selja kongafiskaflokk til dumpingpris, og undirforstaðið er, at vit gera fortred fyri íslendingar á týska marknaðinum. Tað, sum veruliga er hent

er, at føroyskar sölufyrirtekur í dag arbeiða tann føroyska kongafiskin her heima og selja hann sum flak, t.v.s. teir selja hann tættari brúkarinum enn gjørt hevur verið fyrr, og flakavirkini niðri á meginlandinum missa arbeiði. Við øðrum orðum, vit flyta arbeiðið upp úr Europa í okkara egna egi.

Solan av kongafiskaflaki fer fram á tann hátt, at selt verður fyri ein fastan pris, og hesin fasti prisur verður í onkrum førum lægri enn tað, tey týsku flakavirkini kunnu selja fyri, og í nógvum førum er hann hægri, t.v.s. at vit fáa eina javnari prislegu, og vit hva arbeiðið í okkara egna egi av tí fiskinum, sum verður fiskaður á okkara leiðum.

Íslendingar harafturímóti eru størleverandørar av heilum fiski niður á marknaðin, og eru sostatt

við til at halda liv í flakavirkjum í øðrum londum. Tað er teirra val. Bert synd, at tað eru teir, sum royna at steðga okkara royndum at fáa flutt so nógv arbeiðsplass av meginlandinum upp í norðuratlantina sum gjørligt.

Hesin illvilji tykist eisini at vera sjónskur aðrar vegir. Vit royna í lotuni at fáa útlandingar at landa her, og í Føroyum landa í lotuni enskir, týskir, franskir og russiskir trolarar. Her er einki í vegin, teir eru nøgd við ta viðferð, teir fáa, og teir eru nøgdir við tann pris, teir fáa, og tað sær út til, at føroyska vinnan kann vera kappingarfør við hana á meginlandinum.

Einaftur, sum ikki landa í Føroyum í dag, eru íslenskt fôr, og tað kemur stutt og greitt av tí, at teir ikki hava loyvi at landa her. Vit hava reist spurn-

ingin yvirfyri íslendingum, og sær tað út til at verða ógvuliga strilitið at fáa greitt hesi viðurskipti. Sostatt mugu vit siga, at hvat hasum viðvíkur, so sær tað út til, at okkara grannar fyri vestan flyta fisk forbi okkum og harvið arbeiði fyri milliónir til týskt og enskt flakafólk at vinna burtur, meðan vit í Føroyum leggja doyn á at fáa virkað tann fisk, sum kemur úr Norðuratlantshavi, so tætt at brúkarinum sum gjørligt.

Heta er hugstoytt, og her krevst nokk ein hampulig grannastevna at greiða hesi viðurskipti, tí eg eri púra vissur í, at vanligi íslendingurin vil heldur enn gjarna draga okkara linu og fáa so nógv arbeiðsplass at liggja í Íslandi og í Norðuratlantshavi, heldur enn at lata týsk og ensk flakavirki

virka ta rávøru, vit fáa upp úr hesum velduga havi.

Hin hendingin, sum var í vikuni, var okkara fiskiveiðavtala við Ísland. Hetta var hugstoytt, at íslendingar skóru okkum so nógv nettup í eina stöðu, har vit eru í veldugum trupulleikum aðrar vegir, og royna at umstrukturera fiskivinnuna og samfelagið soleiðis, at vit figgjargliga kunnu koma inn á slætt aftur.

Íslandskvotan hevur verið met av nógvum sum ein gáva, íslendingar hava givið okkum, og sum vit einki hava latið afturfyri. Hetta sjónarmiðið hevur ofta verið at hoyrt.